

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ФАКУЛЬТЕТ №4
КАФЕДРА ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ТА ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА СИСТЕМА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Галузь знань 26 Цивільна безпека
Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
Освітній рівень третій (освітньо-науковий)
Освітньо-наукова програма «Правоохоронна діяльність»
Шифр за ОНП: ОК7

Мова навчання: українська

Розробник:
МЕРДОВА Ольга, професор кафедри
державно-правових дисциплін та
публічного управління
факультету №4 ДонДУВС,
кандидат юридичних наук, професор

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри державно-правових дисциплін та публічного управління факультету №4 ДонДУВС
Протокол № 13 від 17 червня 2024 року

Т.в.о. завідувача кафедри

Ганна КОНАРСВА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми
«Правоохоронна діяльність»

Гарант ОНП

Тетяна ПОНОМАРЬОВА

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	2-й	2-й
Семестр:	3-й	3-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3 / 90	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Лекції:	10 годин	4 години
Семінарські:	20 годин	6 годин
Практичні:		
Самостійна робота:	60 годин	80 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:2	1:8

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих, інтегрованих у європейський та міжнародний науково-освітній простір фахівців, здатних володіти знаннями щодо сучасної системи правоохоронних органів України та розв'язувати комплексні теоретико-прикладні проблеми перспектив її розвитку.

Завдання: ознайомлення із понятійно-теоретичним апаратом базових категорій сучасної системи правоохоронних органів України; вивчення теоретико-прикладних засад функціонування сучасної системи

правоохоронних органів; з'ясування основних тенденцій і закономірностей функціонування та реформування правоохоронних органів.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є опанування освітніх компонентів, що стосуються діяльності правоохоронних органів на першому та другому рівнях вищої освіти, «Методика викладання навчальних дисциплін», «Методологія наукового дослідження у правоохоронній сфері». Компетентності сформовані під час її вивчення в подальшому будуть використовуватися в науково-дослідній, науково-організаційній, науково-педагогічній роботі.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	ПРН 11	ПРН 12
Знати сучасні доктринальні підходи щодо базових категорій сучасної системи правоохоронних органів України		+
Знати теоретико-прикладні засади функціонування сучасної системи правоохоронних органів		+
Знати основні тенденції та закономірності функціонування та реформування правоохоронних органів		+
Вміти аналізувати нормативно-правові акти у сфері діяльності правоохоронних органів, виявляти їх недоліки та прогалини, а також моделювати різні варіанти їх подолання	+	
Вміти визначати проблемні питання функціонування сучасної системи правоохоронних органів та моделювати різні варіанти її реформування	+	

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	у тому числі					у тому числі				
	усього	лекції	семінар.	практичн.	сам. раб	усього	лекції	семінар.	практичн.	сам. раб
1	2	3	4	5	8	9	10	11	12	15
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Сучасна система правоохоронних органів України:										

стан та перспективи.										
Тема 1. Понятійно-теоретичний апарат базових категорій сучасної системи правоохоронних органів України	16	2	2		12	18	2			16
Тема 2. Система правоохоронних органів в Україні	20	2	6		12	18		2		16
Тема 3. Нормативна регламентація діяльності правоохоронних органів України	16	2	2		12	18		2		16
Тема 4. Державна служба в правоохоронних органах	20	2	6		12	18		2		16
Тема 5. Досвід правового регулювання діяльності правоохоронних органів в зарубіжних країнах та реформування правоохоронної системи в Україні	18	2	4		12	18	2			16
Усього годин	90	10	20		60	90	4	6		80

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. СУЧАСНА СИСТЕМА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тема 1. Понятійно-теоретичний апарат базових категорій сучасної системи правоохоронних органів України. Поняття правоохоронний орган

в сучасній юридичній доктрині та нормативно-правових актах. Поняття правоохоронна діяльність в сучасній юридичній доктрині та нормативно-правових актах. Специфічні ознаки правоохоронної діяльності. Поняття національної безпеки в сучасній юридичній доктрині та нормативно-правових актах.

Тема 2. Система правоохоронних органів в Україні. Система правоохоронних органів в законодавстві України. Правовий статус правоохоронних органів. Основні функції та завдання правоохоронних органів.

Тема 3. Нормативна регламентація діяльності правоохоронних органів України. Поняття та значення нормативної регламентації діяльності правоохоронних органів. Конституційно-правові основи діяльності. Система нормативно-правових актів (закони України, що регламентують діяльність правоохоронних органів; підзаконні нормативно-правові акти (укази Президента, постанови КМУ, накази міністерств); міжнародно-правові акти та їх значення (ЄКПЛ, практика ЄСПЛ). Нормативна регламентація окремих правоохоронних органів.

Тема 4. Державна служба в правоохоронних органах. Система державної служби в правоохоронній сфері та зміст її елементів. Правові та організаційні засади державної служби в правоохоронній сфері. Соціальна ефективність державної служби в правоохоронній сфері. Поняття та класифікація службовців правоохоронних органів. Правовий статус службовців правоохоронних органів.

Тема 5. Досвід правового регулювання діяльності правоохоронних органів в зарубіжних країнах та реформування правоохоронної системи в Україні. Досвід правового регулювання діяльності правоохоронних органів в зарубіжних країнах. Загальна характеристика реформ організації та діяльності правоохоронних органів країн Європейського Союзу. Реформування правоохоронної системи в Україні.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної форми навчання

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Залік/екзамен
	40	20	40
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переводу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 8 =$$

для заочної форми навчання

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Залік/екзамен
	20	40	40
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переводу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 4 =$$

При оцінюванні заліку/екзамену застосовуються такі критерії:

- 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі

поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти

			оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 323 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/73>

2. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України : підручник / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. М. Гусарова. Харків, 2020. 508 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9887>

3. Сопілко І.М., Рябченко О.П. Адміністративна діяльність правоохоронних органів: навчальний посібник. Київ: Видавництво «Фенікс», 2022. 226 с.

Додаткові

Яра О.С. До питання визначення системи правоохоронних органів України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. №4. С. 478-481.

Миргород-Карпова В.В., Кисельова О.І., Корощенко К.Р. Зміст категорії «правоохоронний орган» в умовах реформування вітчизняної системи. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. №2. С. 142-152.

Мамчур Л.О. Адміністративно-правові засади взаємодії правоохоронних органів з публічними інституціями: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». Київ, 2019. 220 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/35407/1/diss_gotovo.pdf

Євдокимов В.В. Державна політика у сфері правоохоронної діяльності: автореф. дис. ... д-ра. наук з держ. упр.: 25.00.05 / Національний університет цивільного захисту. Харків, 2021. 38 с. URL: <https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/science/spetsializovani-vcheni-rady/arefYevdokymov.pdf>

Мельник К. Ю. Трудові правовідносини службовців правоохоронних органів : автореф. дис. ... д-ра. юрид. наук : 12.00.05 / Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2011. 34 с. URL: <http://hdl.handle.net/11300/1680>

Хамула П. І. Правоохоронні органи в системі органів державної влади : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 20 с. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/10537>

Білас А.І. Правоохоронна діяльність країн ЄС: порівняльно-правове дослідження: дис. ... канд. юрид. наук. спец.: 12.00.01 / НУ «Львівська політехніка». Львів, 2016. 238 с. URL: <https://old.lpnu.ua/research/disscoun/d-3505219/bilas-andriy-ivanovych>

Передерій О.С. Пріоритети діяльності правоохоронних органів України в світлі активізації європейської інтеграції. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна*. Серія : Право, 2015. Вип. 19. С. 37-39.

Горбач Д.О. Досвід організації діяльності військових формувань держави з правоохоронними функціями та можливості їх використання в Україні. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2014. № 4. С. 25–34.

Степанова О.Г. Пріоритети правоохоронної діяльності держави як члена ЄС (теоретико-правовий аспект). *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна*. Серія : Право, 2014. Вип. 17. С. 247-249.

Мердова О.М. Стандартизація процесу навчання працівників правоохоронних органів України (на прикладі навчальних закладів системи МВС України). *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2016. №2 (56). С. 71-76.

Сопілко І.М., Токарева К.С., Мердова О.М. Сутність діяльності правоохоронних органів у адміністративно-правовому вимірі наукового аналізу. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2023. №3-4. С. 19-25.

Мердова О.М. Щодо доцільності прийняття Закону України «Про правоохоронні органи та правоохоронну діяльність». *Стан та перспективи розвитку адміністративного права України* : матеріали II міжнародній науково-практичній конференції, Одеса, 30 вересня 2016 року. Одеса : Одеський державний університет внутрішніх справ, 2016. С. 41.

Сопілко І., Мердова О. Діяльність правоохоронних органів в умовах військової агресії та окупації територій України. *Політика та право в умовах дії воєнного стану: пошук рішень* : збірник матеріалів Міжнарод. наук. конф. / за заг. ред. П. В. Горінова ; Навчально-науковий інститут права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ, 23 квітня 2024 р.). Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024 С. 183-185.

Субота С. І. Аксіологічні засади правоохоронної діяльності в умовах розвитку громадянського суспільства. *Юридичний науковий електронний журнал*. №1. 2020. С. 35-38.

Світличний О.П., Голодник Ю.А. Шляхи удосконалення адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів

України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2023. Вип. 80 (6). С. 563–567.

Кобзар О.Ф. Роль та діяльність правоохоронних органів у механізми забезпечення прав і свобод громадян. *Вишеградський журнал. Права людини*. 2014. № 2. С. 135–139.

International rules and standards for policing. URL: <https://www.icrc.org/sites/default/files/external/doc/en/assets/files/other/icrc-002-0809.pdf>

Panova O., Tanko V., Povydysh V., Aliksieieva O. Law Enforcement Agencies in the System of Entities of Protection and Defense of Human Rights. *Amazonia Investiga*. 2020. Volume 9. Issue 30. P. 77-83. URL: <https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/download/1440/1349/>

Holodnyk Yury. Principles of activity of law enforcement bodies. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2023. №2. P. 55-61. URL: <https://journals.urau.ua/journal-vjhr/article/view/295351>

Muzychuk O., Salmanova O., Khromov A., Seliukov V. Law enforcement agencies in the system of subjects of human rights protection and defence. *Revista de Gestão e Secretariado* (Management and Administrative Professional Review). 2023. Vol. 14, № 9. P. 15004-15019. URL: <https://ojs.revistagesec.org.br/secretariado/article/view/2764>

Пономарьов С.П. Правоохоронна функція Служби безпеки України: монографія. Харків: Золота миля, 2014. 248 с.

Братель С.Г. Особливості організації правоохоронної сфери. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2015. №1. С. 29-35.

Шай Р.Я. Природа та сутність правоохоронної діяльності. *Наше право*. 2014. №5. С. 10-16.

Шай Р.Я.

Нормативно-правові акти

Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 року № 3781-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12/ed20211124#n16>

Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-комунікаційна система «МІА:Освіта». URL: <https://osvita.dnuvs.ukr.education/md/course/view.php?id=1254>